

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 6th July, 1977/Ashada 15, 1899 S R.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at
Forty Minutes Past Nine of the Clock.

[MADAM SPEAKER (SMT. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair]

Budget Estimates for 1977-78 Demands for Grants Demand
No. 2,10,11,13,14,18,43,53 and 54 (*Debate contd*)

†SRI B. SUBBAIAH SHETTY (Minister of State for Power and Information).—Madam Speaker, Some Hon. Members have raised certain issues regarding K.E.B., and also certain power projects. I would like to submit that during 1976-77, the installed capacity in this State was increased from 963 Megawatts to 1145 megawatts i.e., we were able to complete the Sharavathi Stage III, units 9 and 10 and at present the projects which have been taken upon by the State is the Kali Nadi, Linganamakki Dam Power House and Chakra Division Scheme. Kali Nadi 1st Stage 1st Unit would be expected to be completed by July, 1978 and in addition to these projects, in respect of Varahi, Bedth, Kali Nadi Second Stage and Sharavathi Scheme, the total installed capacity comes to 901 megawatts, proposals have been sent to the Central Government for clearance. As this Hon. House is aware, at present the State is depending only on Hydro Projects. So, it is also felt that a Thermal Unit is very much essential for the State. So, a project report for a Thermal Unit has been sent to the Centre for clearance and recently also, I wrote a letter to the Hon. Minister for Energy of the Union Government, and he sent me a reply that he would consider the question. We have also put forward the plea that in the Southern grid, wherever there are central projects, there must be an equitable distribution among the States and no one State where the Central project is situated should treat such Central projects as their own project and utilise the power generated there in for the single State purpose. As a short term measure, we have taken up the installation of Gas Turbines in the

†indicate that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

State and we learn that the B.H.E.L. have already called for tenders regarding this and we are expecting shortly the clearance of the Central Government for this project too.

Then, while in the discussion, the Hon. Leader of the Opposition, Sri H. D. Deve Gowda raised a question of the agreement to supply energy to our neighbouring State, Goa and Mr M. S. Krishnan also raised the question and read from a paper that it had reported certain allegations made on this agreement. Madam Speaker, there was an agreement entered into between the State of Karnataka and Goa as early as 1968 agreeing to give them power i.e., 50 Magawatts upto 1978 but it would come to an end by 1978 and by that we have agreed to supply them 50 Magawatts of power. Then the Government of Goa apprehended that by the end of 1978, if it is stopped, they would be put to difficulties. Then, they moved our Government and discussions took place and what our Hon. Chief Minister has written to them is that on the basis of the report from the Central Electricity Authority regarding the requirements of the Goa, the release of power from Kali Nadi would be considered. Further, no quantity has been quantified. I don't know how our Hon. Leader of the Opposition got a figure of 260 Magawatts which he said yesterday but it is not a fact that the State has committed for 260 Magawatts to Goa. The quantity has yet to be quantified by further discussion with both the States. This is the position as far as help to a neighbouring State. But, at present even inspite of our difficulties, we are supplying to them as per the agreement of 1968.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—1969ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. In 1969, we were having surplus power. ಆಗ್ರಿವೇಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ 1978ರ ವರೆಗೆ 50 ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಇದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Even in 1981, i.e., after the completion of the six units in Kali, our power generation comes to 910 Megawatts. Even at that time, we are going to starve with the shortage of power. That is why, I cautioned the State Government not to give any power because our State Industries are going to suffer. No question of consideration at all. How can it be?

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.—But, however, as the Hon'ble Leader of the Opposition says that there was surplus power, it may be in 1969. If there was surplus power in 1969 that does not mean that there would be surplus power in 1976-77-78. Now the position today is the State had committed for 10 years and nobody could say that at the end of that period 10 years there would be surplus of power. If anybody had thought that there would be surplus then I think that proper projection was not made. That is all I should say. That is not the point here. I would not accuse even the former

Government for giving power at that time even for 10 years. It was a good gesture for the neighbouring State that it was given. I would now say that the present situation has arisen because of that agreement. They are depending for power on our State. Suddenly if we stop supplying of power then it will be a great difficulty for the neighbouring State. We have to consider all these things. Now, for instance from Tamil Nadu we are getting power. Tamil Nadu is getting power from Kerala. That does not mean that Tamil Nadu has got surplus power. Now, we are getting power from Maharashtra, that does not mean Maharashtra has got surplus power. It is the question of mutual understanding and mitigating the difficulties and that is the only point and I hope our Hon'ble Leader of the Opposition would agree with me that all these things have to be considered in a different way, but not purely on a question of the matter which he just now told.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ 1978ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ನಾವು 50 ಮೆಗಾವಾಟ್ ಕಮಿಟಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. According to your own argument you are making out a case for allotting the power from Kali. ಆದರೆ ಅರ್ಥ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.—As I just now told we are getting power from neighbouring States purely on the mutual understanding because we are a part of one country and we have to pull together and in a concerted way we have to solve this question of power shortage. In that light we have to look into this question and not purely on surplus. We are getting power from other States; even those States are not having surplus. If the argument of the Hon'ble Leader of the Opposition is applied, I do not think that any State would supply power to us and I think we are not entitled. I tell you that Kerala has supplied power to Tamil Nadu as per the agreement and Tamil Nadu agreed to supply power to us in spite of their having the power cut in their State.

SRI C. BYREGOWDA.—This theory is being advanced only after a meeting Sri K. C. Panth and the Chief Minister of Karnataka and also the Chief Minister of Goa. Why this theory was not advanced earlier?

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.—Perhaps the Hon'ble Member Mr. Byregowda does not know that this State has been committed even in 1976, though the Government which committed at that time is not in power today. Even today we are giving power not according to the agreement which we arrived at now, but according to the agreement which we have arrived at in 1968. We should not forget that. Though we are having 50 per cent power cut, we are suffering it. One thing I would like to say is whatever power cut we may

have in future in this State, the same power cut would apply to Goa also. This is the understanding. But the quantification has not been done. I am categorical on that point. I think that is the point the Hon'ble Leader of the Opposition made out yesterday. Another point stressed by Mr. M. S. Krishnan was regarding the statement appearing in the papers. What he says is an agreement was reached at with Ziwari Chemicals for supplying power through the Goa Government for some consideration. We agreed to supply power to Goa. What the Hon'ble Member says is so far-fetched and I would say that it amounts to unaligned falsehood. Our Agreement is with the Goa Government and any power which has to be allotted then on would be by the Goa Government and not by the Karnataka Government.

SRI D. DEVARAJ URS.—I understand that Mr. Devegowda already said that nobody should be given power. Then I would like him to appreciate the background with which this scheme for Kalinadi was started. When we assumed power, I am to say, that the Government in the beginning itself was struggling for funds and we could not start without funds. We were committed to about Rs. 13-14 crores. I do not know, it may be somewhere there. We wanted that Rs. 14 crores in the year 1972-73. At that time, Government of India were not in a position to give anything. Whatever money given to this Kalinadi project would be deducted out of the devolution of funds that comes from Centre to us. They were not in a mood to give loan and with great difficulty we were able to convince the Government of India that money should not be deducted out of our funds which would accrue to the State Government from the Centre—not in one lumpsum but atleast on instalment basis—that is how our plan was in jeopardy. The scheme was also in jeopardy. Then continuously I used to approach the Central Government for funds. They said that when we are producing so much, we must be in a position to look the interests of the neighbouring states; atleast we must see that some portion is allotted for their use.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—Was that condition there while releasing the funds?

SRI D. DEVARAJ URS.—Yes. That is what, I am saying. Madam Spake, even when the Kwait funds came to us it come through the Central Government. Any loan coming from outside will not be straightaway made over to the State Government—whether it is Karnataka Government or some other State Government—which is the policy decision they have taken. So even these 40 crores of rupees we do not get it as if it is a direct loan to us. It must come only

through the Central Government and the Central Government policy now is that the latest loan that we are likely to get from the World Bank.

On Upper Krishna Project, the entire money is not going to come to us; only a portion of it. Originally they said it would be 25 per cent and now they say it is up to 50 per cent. 100 per cent payment in the name of a particular project of any State, is not directly passed on to the respective State Government.

Under these circumstances, we have to agree that a portion of production of power will be given and in a phased manner. We said we would give a portion, as other-wise we would be suffering without funds for the Kali Project. It is more than 200 and odd crores of rupees. If the State were to depend on its own resources, it would take another ten to twelve years or even more. We have to wait for another ten or twelve years.

So, taking into consideration all these things, we had to agree and it is certainly not against the interests of the State. Otherwise, I have to depend upon my resources each year. Supposing Kali comes to production of power in 1980 or 1981, then 10-12 crores of rupees we are going to lose; we fail to earn that much by way of selling power every year.

All these economic factors are involved and we took a careful decision to agree to such a proposition. I do not understand what is wrong if some portion is given to Goa. The only objection which the hon'ble Leader of the Opposition may raise is: 'When you yourself are in difficulties, why should you give?'

I would like to ask one thing. A similar situation might arise between Karnataka and Tamil Nadu so far as sharing of waters are concerned. I do not know whether the Government at the Centre—the Janatha Party Government at the Centre—is going to agree for my proposition if I do not agree for giving any water.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಯಾವ್ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿರಾ; ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾವ್ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನೇನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಾವೂ ಒಪ್ಪರೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. You want to attribute motives to the decision.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದು ಎಂತಹ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್? ರಿವರ್‌ವಾಟರ್‌ಗೂ ಪವರ್‌ಗೂ ಏನೇನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿ. ರಿವರ್‌ವಾಟರ್‌ಗೂ ಪವರ್‌ಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ನಾಳೆ ನೀವು ಬಂದರೆ ಏನು ಕೇಳುತ್ತೀರೋ ನೋಡೋಣ, ಅವಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? I am not making any statement.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಈರಿತ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ You cannot make a statement according to your whims and fancies.

SRI D. DEVARAJ URS.—The question of commitment is there.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—You are responsible to the House. You have to come out with facts before the House.

SRI D. DEVARAJ URS.—I am coming out. There is nothing to hide here. Do you mean to say you can cow down? You cannot cow down. That is a policy decision we have taken. We are getting power from other States. Sometimes, Tamil Nadu is giving power. Last time, for instance, we negotiated, through the Central Government, and we got two lakh units from Tamil Nadu. They were also in the same difficulty. After all, we are all Indian subjects. Regarding Goa, for various other reasons also, we thought it proper to help Goa, which is a small Union territory. We thought it should also be helped. I find nothing wrong.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಈಗತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಈದನ್ನು ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್ ಅಂತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಯೇ?

SRI B. SUBBAYYA SHETTY—I was speaking about the doubts expressed by hon'ble member Sri M. N. Krishnan. I would only say: ಈಗ ತಮಗೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಳದಿ ರೋಗದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಳದಿಯಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೇನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. And then about the demand charges, Mr. K R S. Naidu has raised a point. There has been a lot of confusion and because of that, we have referred this matter to the Tariff Committee, which is going to give its report shortly. In the Tariff Committee, except one finance member, all the others are outsiders. They are consumers and they are considering this matter and they will be submitting a report to the Government. We have also said that the removal of the demand charges or otherwise, must be considered by that body.

And then, regarding the question of deposits by the consumers, we have a lot of complaints from the Village Panchayats and Municipalities in respect of water works; because they were not able to deposit the money, street lights, water works and all those things have been delayed. That is why we thought it that Panchayats and Municipalities should be given exemption and we have given exemption to them.

Regarding capacitors also, there are a number of representations from the farmers. So up to 5 H.P. we said that it is not necessary to instal capacitors and the hon'ble House will be interested to know

that, for the first time, we have put a labour representative in the management of the Board and I hope this would induce a better administration of the Board.

And about Chatra and Varahi, there is the rehabilitation question. In respect of Chatra, rehabilitation Committee has been formed and I learn that a report has been submitted and the Revenue Department is considering the report.

Regarding Varahi, the project is yet to be cleared and as soon as it is cleared, the question of rehabilitation will be looked into in a very understanding way. We do not want the people should suffer and proper steps will be taken to rehabilitate these persons.

SRI B. B. SAYANAK.—What about interest collection from those who paid charges late? Now, the Electricity Board is collecting interest from the persons who have paid the electric charges late.

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.—Yes, for non-payers it is there.

10-00 A.M.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮಂಖಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನ ದಿವಸ ನಡೆದಂಥ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸಾಲದೇ ಹೋದರೂ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಚಿವರುಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿದರೂ, ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಮಹನೀಯರಂಗಳೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಮೂಲಿಯಂತೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಅಂದರೆ ನಾನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂದಾಧವಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಂಚಾಯತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆಡಳಿತ ಮೇಲ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆಡಳಿತ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರೇ ನಾವು ಇಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮಾತು ಇದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ನನ್ನ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಬೇಕೆ ಸಂತೋಷ. ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಮಂತ್ರಿ, ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರಿಗೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇವತ್ತೇ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಅಪರಂಜಿ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪೈಪಿಯನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಶಾಸಕರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಸಮಿತಿ

ಯವರು ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಗಾ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಖಾಸಗಿ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸಂವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿವಾಗುವುದು, ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪತ್ತೆ ತೋರಿಸುವುದು, ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಲ್ಲಿಯೇ ಜನರೂ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವೆಲ್ಲ ದರವಿನಿಯೋಗವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಉಂಟು. ಸರ್ವವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕು, ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು ಎಂದೂ ಕೂಡ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವುದು ಇದೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ ಅಬ್ಬಲೂಟ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಪರ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಬ್ಬಲೂಟ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ವಿನೂ ಇದೆ ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಅದು ನಾನು ತಿಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅಚೀವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಚೀವ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಮಿನಿಮಂಟ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರವಂಟುನವರು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಾವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಶಾಲಾಕೂ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ, ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್‌ಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು? ಬೇರೆ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಿ, ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕುಂಠಿತವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಅಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ದಂಡಮಾನ ಅಂದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವುದೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಂಥ ಜನ, ಹೊರ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಲ್ಲ, ಬೇರೆಯವರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಸರ್ಚಿಫೈ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬಹುಶಃ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು, ಶಾಸಕರು ಆದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಶಾಸಕರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಂಭೋದನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಷ್ಟೆ ಉತ್ಸುಕವಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಲ ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರೂ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಂದಾಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಅವರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವಿನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಈ

ಸೋಷಿಯಲ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಬೆಂಬಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸರ್ವಥಾ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಆಡಳಿತವು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಇದರಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಈಗ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಅಫೇರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪರ್‌ಸೋನಲ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕೂಡ ರೀ ಆರ್ ನೈಸ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಇಲ್ಲ, ಅಫೇರ್ಸ್ ಇದೆ ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒದ್ದಿದ್ದರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಅಫೇರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪರ್‌ಸೋನಲ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಏನಿದೆ ಇದು ಮೊದಲು ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ

“Accordingly, the former General Administration Department was reorganised by creating with effect from 1st June, 1976, a Department of Cabinet Affairs and a Department of Personnel and Administrative Reforms. The Department of Personnel and Administrative Reforms functions directly under the Chief Secretary and is included within Portfolio of the Chief Minister.”

“The Department of Personnel and Administrative Reforms is derived into two wings viz., the Personnel Wing and the Administrative Reforms Wing. The Personnel Wing is at present headed by a Joint Secretary and the Administrative Wing is head by a Special Secretary” ಎಂದು ಇದೆ.

ಈ ರೀತಿ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬೇಗಬೇಗ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಬಿಗಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್‌ಸ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಡೆಪ್ತ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಓ ಅಂಡ್ ಎಂ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಡೆಟೇಗೇಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ನಾವು ೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲಂಬಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ತಾವು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಾಂಪೆಂಟ್ರೇಷನ್ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ನಾವು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ತಾವು ಓದಿ ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇಲ್ಲದಹಾಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು

ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ, ಕೆಲಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದಾಗ, ಸರ್ಕಾರದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕಾಂಸೆಪ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಧುನಿಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಜನ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಗೋಧಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಗೆಪಾಟಲು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೂ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಜನರೇ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ ತೊಂದರೆಪಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನೂ, ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಗ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾರೂ ಹಣವಂತರೂ ಇದ್ದರು ಅವರು ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬಡವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಲ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರೈತರಿಗೆ ಎತ್ತರ ಕೆರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಇದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಒಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆಯೆಂಬುದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಾದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಬ್ಯಾಕ್‌ಗ್ರೌಂಡನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೇ ಏಕಾಏಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಮಂಜಸವಾದ ವಿಚಾರವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹೊಸ ಕಾನೂನು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದಮು ಲೇದು, ಗೌರವಮು ಲೇದು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈ ಟೀಕೆಗಳೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಜ; ತಾವು ಎಷ್ಟೋ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು, ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಾಗ, ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ತಪ್ಪು. ನಮ್ಮದಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ತಾವು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ. ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಏತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ಒಡಿಸಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಯೋಗ್ಯರು, ಪ್ರಮಾಣಿಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ; ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸವಕಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ದೃಢೀಕರಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ದೇಶ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆನೆ. ಆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು

ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಂತಾಗಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವನೂ ಗೇಣಿದಾರ ಇದ್ದಾನೆ ಅವನಿಗೇ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಯಾಯಕವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಡೆ ಯಾವರೀತಿ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ Land to the tiller ಇಲ್ಲ. Permanency of the tenancy ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ೧೫ ವರ್ಷವಾಯಿತು, ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಷೇರ್ ಕ್ರಾಪಿಂಗ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದೂ ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ ಜಮೀನುದಾರ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಜಮೀನು ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒದಗಿಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಬೆಳೆದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಜಮೀನು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಇನ್ನು ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸುಳಿಯುತ್ತದೆ. ಎತ್ತು, ಕರು ಏನೂ ಕೊಡದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಆಗ ಜಮೀನುದಾರನಿಗೆ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದವನು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಅವರ ಕಾನೂನಿದೆ. ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ, ನಮ್ಮ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಬೀಜ ಕೊಡಬೇಕು, ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಆಗ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೆಳೆದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೯೦ ಭಾಗ ಜನರು ಹಣ, ಎತ್ತು, ಬೀಜ ಏನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರೇ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ದಯಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ನೀವು ಶಾಸಕರಾಗಿ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ನಾನು ಇರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಇರುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳಿ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಆರೋಪಣೆಗಳು ಇರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವರದಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿ ಇನ್‌ಗುಲಾರಿಟೀಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಕಮಿಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಸುದ್ದಿ ಇದೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದು ಒದಗಿದಾಗ ನೀವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕಾಂಕಿ ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ಧಾಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ. ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ನಾವು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮಗಿದೆ, ನಮಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ಇಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನೋಡಿದಾಗ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. Do you mean to say that the report that has been placed by the Chief Minister is baseless and I cited as a practical instance about the thing which took place in the Tribunal; Why are you laughing for that ?

SRI D. DEVARAJ URS.— I have read it. I know it.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ.— ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಲ್ಲ ಅಯೋಗ್ಗರು ಎಂದು ಯಾತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡಂ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.— ಇರುವವರೆಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕಷ್ಟ, ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ನೀವು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ರಾಮಾ ಅಂತ ಕೂತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಯಾತಕ್ಕೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡಂ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.— ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಪದಪದಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ನಾನು ಏನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಟೀಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿ, ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕೂಡುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಳಿ ನೀವು ಬೈಯುವುದನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಹೊಗಳುವುದನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಧಾರ, ಬುಡ ಇಲ್ಲದೇ ಅರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ವಸಂತರಾವ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀನಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹೆ. ಒಳಪೊಕ್ಕು ನೋಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಸಿ.ಒ.ಡಿ. ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಏನು ಗೊತ್ತು ?

SRI D. DEVARAJ URS.— The report is not directed against the Minister. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ತಾವು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಅರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಆಧಾರರಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರೆಸ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಆದಾಗ ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು (ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರು) ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಶಾಸನಸಭೆ ಇದೆಯೇ ? ನಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ? ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳತು ಕೇಳುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ನಾನು ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಏನಾಗಬೇಕು ? ಶಿಷ್ಯರಾಗಬೇಕು. ನೀವು ಶಿಷ್ಯರಾಗುವುದಾದರೆ ನಾನು ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಗುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.— ದೇವೇಗೌಡರು ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ನಿಮ್ಮಂಥ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅದೃಷ್ಟ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆದರೆಲ್ಲಾ ದೇವೇಗೌಡರಂಥ ಶಿಷ್ಯರು ಸಿಗಬೇಕಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.— ಕಿಲಾಡಿ ಶಿಷ್ಯರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ನೆಸ್ಪಿ ಬೆಂಗಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭೦೦ ಜಿಲ್ಲೆರೇ ಟೆನ್‌ಓಟ್ಸ್‌ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಜಿಲ್ಲೆರೇ ಟ್ರೈಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ವಿಲೇ ಆಗುವಾಗ ೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಅಥವಾ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. That is not the indication to show whether the reform is a success or the administration is a successful one. The indications are, how much achievements have been done ಅವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆ ಒಂದು ಅಳತೆಗೋಲಿನಿಂದ ಅಳೆಯುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತಮಟ್ಟ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ, ಯಾವ ದೇಶದ ಅಡಳಿತಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮೇಜು ಕುಟ್ಟಿ ಹರ್ಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.)

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.— ತುಲಾಭಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಈ ಒಂದು ಅಡ್ಡಿಸ್ಪಷ್ಟೀಕಣ ಬೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ಲಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಇದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ದೆವಲಪೆಂಟಲ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ವಯಂ ವಿಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

10-30 A.M.

ಇನ್ನು ನಾನು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೯೭೧-೭೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೮೦ ಕೋಟಿ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೨೮ ಕೋಟಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ೧೦೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅಂದರೆ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೨೫ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೭೫. ೧೯೭೨-೭೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೮೨ ಕೋಟಿ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೨೮ ಕೋಟಿ, ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ೧೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೨೯, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೨೫ ಇದ್ದುದು ಈ ಸಾಲಿಗೆ ೨೯ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೭೫ರಾದ ೭೧ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ೧೯೭೩-೭೪ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೧೨೩ ಕೋಟಿ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೩೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಟ್ಟು ೪೫೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೨೭ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೭೩. ಅಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೨೭ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ೧೯೭೪-೭೫ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೧೩೨ ಕೋಟಿ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೮೯೨ ಕೋಟಿ, ಒಟ್ಟು ೧೦೨೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೧ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೬೯. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡಾವಾರು ಏರಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಇಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ೧೯೭೫-೭೬ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೧೮೩ ಕೋಟಿ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೪೦೪ ಕೋಟಿ, ಒಟ್ಟು ೫೮೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೧ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೬೯. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ವೆಚ್ಚ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಉಳಿಯಿತು. ೧೯೭೬-೭೭ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೨೮೯ ಕೋಟಿ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೩೫೩ ಕೋಟಿ, ಒಟ್ಟು ೬೪೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೧ರಿಂದ ೪೧ಕ್ಕೆ ಏರಿಯಲ್ಲದೆ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೬೯ರಿಂದ ೪೯ರ ವರೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಇನ್ನು ೧೯೭೭-೭೮ರ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು ಪ್ರಕಾರ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೨೫೪ ಕೋಟಿ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ೪೧೪ ಕೋಟಿ, ಒಟ್ಟು ೬೬೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೯ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೬೧ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಈ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜು.

ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡವಾರು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡವಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೨೯ರಷ್ಟು ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಶೇಕಡ ೩೯ರವರೆಗೆ ಏರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಶೇಕಡ ೭೫ರಿಂದ ೬೦ರ ವರೆಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. That is the right point Sri Devegowda made out and I think the Hon'ble Leader of the Opposition is satisfied with the efforts made by the Government to reduce non-plan expenditure compared to the plan expenditure.

ಇನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೨-೭೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೯೮ ಕೋಟಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೬೨ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೭. ೧೯೭೩-೭೪ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ೨೮೯ ಕೋಟಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೨೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೭೦ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೦ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಏರಿರುವುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡವಾರು ಇಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ೧೯೭೪-೭೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ೩೧೫ ಕೋಟಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೧೧೨ ಕೋಟಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸಾಲಿಗಿಂತ ಇದ್ದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ ೭೦ರಿಂದ ೭೪ಕ್ಕೆ ಏರಿತು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡ ೩೦ರಿಂದ ೨೬ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ೧೯೭೫-೭೬ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ೩೯೭ ಕೋಟಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೧೦೦ ಕೋಟಿ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡವಾರು ೭೯ರಿಂದ ೬೮ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು, ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೨೬ರಿಂದ ೩೬ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ೧೯೭೬-೭೭ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ೪೫೫ ಕೋಟಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೧೪೭ ಕೋಟಿ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ಶೇಕಡಾ ೭೫ರಿಂದ ೬೬ಕ್ಕೆ ಏರಿತು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೨೨ರಿಂದ ೨೯ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚ ೫೦೨ ಕೋಟಿ, ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚ ೧೬೬ ಕೋಟಿ ಎಂದೂ ಯಾತ್ರಿ ಇದೆ. ಇದು ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ ೭೬ನ್ನು ಮತ್ತು ಮೇಂಟೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾವಾರನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ನಿಜ. ಆದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದೂ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದರೂ ನಾವು ಕಂಪ್ಯಾರಿಷನ್ ಆಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ, ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ನಿರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರಿವಾದೀತು.

ಯೋಜನೇತರ ಖರ್ಚು-ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿಚಾರ ತರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಕೂಡ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವೆಚ್ಚ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಥಳಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಆಯವ ಯಾವ ಬದ್ಧಿ ಬದ್ಧಿಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇದು ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸೇರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸೇರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆ ಘಟಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ಇದನ್ನೂ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ ರುಜುಪು ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೆಳದಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅವಿಗಾಹನೆಗೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನೀರಾವರಿ-ಆದಿ ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿಯಾಗಲೀ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲೀ, ಕಣ್ಣು ಪುಟ ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲೀ, ಬಾವಿಗಳ ತೋಡುವಿಕೆಯಾಗಲೀ, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್,

ಕ್ರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಪರ್ವರ್ ಮತ್ತು ಇಂಗೀಷನ್ ಈ ಎರಡಕ್ಕೆ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಕೂಡ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಇದೆ. ೧೯೫೬-೫೭ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೫೬-೫೭ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಏಕಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಆ ವರ್ಷವೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಇಂಗೀಷನ್ ಆದದ್ದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಶ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿವೆ ಅಗಿನಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಲಿ ಆದಾಯ ೭-೫ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಸ್ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಾ. ಇನ್ನು ೧೯೭೨-೭೩ಕ್ಕೆ ೧೨.೭ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಯಾಯಿತು. ಅದು ೧೯೭೩-೭೪ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೧೩.೯ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಸ್ ಗೆ ಬಂತು. ಅಂದರೆ ೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ೧೯೭೪-೭೫ರಲ್ಲಿ ೧೪.೫ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಸ್ ೧೯೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ೧೫.೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಸ್ ಅಂದರೆ ೧೫.೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆದಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೧೭.೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್. ನಂತರ ೧೯೭೭-೭೮ಕ್ಕೆ ೧೯.೩ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಸ್ ಆಯಿತು. ಅಂದರೆ ೧೮.೯ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಯಿತು. ಒಟ್ಟು ೨೯ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗೆ ಬಂತು. ೧೯೫೬-೫೭ರಲ್ಲಿ ನಾವು "ಏನು ಇಂಗೀಷನ್ ಪಾಲಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಫಲವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೧೩.೫ ಪರ್ಸೆಂಟಿನಿಂದ ೧೯ ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸಂ. — ನಿಮ್ಮವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ,

(ನೀವು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ)

ಇನ್ನು ಇಂಗೀಷನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ೧೯೫೬ರಿಂದ ೧೯೭೨-೭೩ಕ್ಕೆ ಈ ೧೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂಗೀಷನ್ ವೆಲ್ಫೇರ್ ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೧.೭ ಲಕ್ಷ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ೧೯೭೦-೭೨ರಲ್ಲಿ ೩.೧ ಲಕ್ಷ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಾಗಿವೆ. ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೪.೫ ಲಕ್ಷ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ೧.೪೦ ಲಕ್ಷ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶಿವೇ ಪ್ರಾನ್ ಟೆಟ್‌ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಶಿವೇ ಪ್ರಾನ್ ಟೆಟ್‌ಲೇ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಿವೇ ಟೆಟ್‌ಲೇ ಪ್ರಾನ್ ಟೆಟ್ ದ್ವಿಗುಣವಾದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಅಂದರೆ ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೧೯೭೧-೭೨ ರ ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ೧೦೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೭೩-೭೪ರಲ್ಲಿ ೧೨೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೭೪-೭೫ರಲ್ಲಿ ೧೩೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ೧೭೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೨೪೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಹಾಗೂ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೨೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದನ್ನೇ ಈಗ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಅಡನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಪರ್‌ಕ್ಯಾಪಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ೬೪ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪರ್‌ಕ್ಯಾಪಿಟಿ. ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೧೪೩ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪರ್‌ಕ್ಯಾಪಿಟಿ. ಈ ವರ್ಷ ೧೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪರ್‌ಕ್ಯಾಪಿಟಿ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಇನ್‌ಕಮ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಇನ್‌ಕಮ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

Year	State Income Rs.	Per Capita current price. Rs.
1972-73	1,819 crores	687
1973-74	2,232 ,,	704
1974-75	2,544 ,,	784
1975-76	2,605 ,,	785

1976-77 I do not want to give any figure because it is not yet complete...the per capita current price may be more than Rs. 800.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸೋಸೈಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಬ್ಬರು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೂಟೆ ಮಾರಿದವರ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಸರೆ ನೀವು ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೊತಿದಿದ್ದೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಕೊಡಂದವರು ಲಿಂಗಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಸಕ್ಕರೆ ಮೂಟೆ ಮಾರಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಡಿ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದರೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕಾಗದ ಬರೆಯುವ ವಿಷಯ ಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಕ್ಕರೆ ಮೂಟೆ ಹೊಡೆಯುವವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಅರ್ಜಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇರಲಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ? ನಾವು ಸೋಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೂಟೆ ಹೊಡೆಯುವವರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆ ಬೇಡವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ಹಾಗಾದರೆ ಅವರ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ,

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ನೀವು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

(ಒಟ್ಟಿಗೆ ೪-೬ ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು) (ಗಲಾಟೆ)

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಕ್ರಿಟಿಸಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕರ ಇದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ. ಆಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಟ್ಟೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಎಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಉತ್ತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? Why do you say that. When you make an allegation, you must be prepared to take the reply.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಉತ್ತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾಲುದಾರರಾಗುತ್ತೀರಾ? You cannot treat the MLAs. like that.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನನ್ನಿಂದ ನೀವು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮಿಂದಲೂ ನಾನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

(೪-೬ ವಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದು ಯಾವುದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಎಲ್ಲರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ? ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ವಿಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವಾಗ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆಲವು ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಲೀ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸ್ವಯಂ ವೇದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿ ಬಂದಿದೆ, ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಂದುಕೊಂಡು ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಏನು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಂದರೆ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿನಿಂದಲೂ ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ನಮಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳೆಂದರೆ ಘಟಪ್ರಭ, ಮಲಪ್ರಭ, ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ, ಹಾರಂಗಿ, ಕಬಿನಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳೇ ಇವೆ. ಬೃಹತ್ ಕಾಳಿ ನದಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವಾರಾಹಿ, ಚಕ್ರ, ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತೃಪ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಈ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪುಕಾರ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕುತೂಹಲ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಸ್ಕೂಲ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಬೇಡ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಸುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರಾ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಕಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ,

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ — ಹಾಗಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಘಟಪ್ರಭಾ ಪಾಜೆಕ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಪಾಜೆಕ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಕವಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಯಿತು. ಡ್ಯಾಮ್ ಏನೋ ಪೂರ್ಣ ಆದಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ, ಅದರ ಇನ್ನು ಕಾಲುವೆ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಎಕ್ಸಿಡೆಟ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇನ್ನು ೬೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

11-00 A. M.

ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಂದಿಸ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆ ರೀತಿ ತಾವು ಭಾವಿಸ ಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ತಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲ, ಉತ್ಸುಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ಸುಕತೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಯನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವ ಅಂಕಿತ ಶರಣಿಂದ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾನು ಅಂಕಿತಶರಣ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕನವರೂ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಸೈನ್ ಆಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ನಾವೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಶಾವಾದಿಗಳು ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರವರೂ ಕೂಡ, ಹೋದ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೇ ಈಗಿನವರೂ ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಒದಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಂಶ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ೧೮೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಎರಡೂ ಸೇರಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರಗೊಳಿಸುವ ಹಣ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ನಾವು ೧೯೭೭-೭೮ ರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಸಹಾಯ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅದರ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದು ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅದ ಮೇಲೆ ೧೯೭೮-೭೯ಕ್ಕೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೭೯-೮೦ ಕ್ಕೆ ೪೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಫೇಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೫೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೯೮೧-೮೨ಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ೪೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಒಟ್ಟು ನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ೨೧೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ೧೯೮೧-೮೨ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಒಂದು ಧಾಟಿಯಲ್ಲ ಹೋದರೆ ತಾವು ಏನು ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಈಡೇರ ಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರಾಸೆ ಏನೂ ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅದು ಆಗಬಹುದು, ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ. ಆದರೆ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಏನಾದರೂ ಆದರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಂಥ ಅಪಾಯ ತಮಗೇನೂ ಇಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳ ಇದೆಯೇ ಅಪ್ಪೆ, ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಈಗಲಾದರೂ ತಮಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಂತೋಷ ಸಮಗ್ರ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಸಮಿತ್ರ ದು ಖ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಿಂಧಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ೨೧೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೂ ಮಲ್ಕಾಲು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇದರ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವ ಒಂದು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟ್ರಾಂಕ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ತಾವು ಫಿಲಿಬರ್ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿ ವುದು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಮಲ್ಕಾಲು ಭಾಗದ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ನಮ್ಮ ಸಿಂಧಿ

ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಾಪು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡು ತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳು. ತಾವು ವೆಲ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೇಲೆ ಕಾನ್ಸ್ಟ್ರಿಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ತಮಗೆ ನಾವು ಯಾವ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ — ತಾವು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಒಂದು ಮಾಡ:ತ್ತೆವೆಂದು ಹೇಳಿ ದರೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಕೇಳುವುದು, ಯಾವ ಗಾಳಿಬಂದರೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ನೀರಾ ವರಿಗೋಸ್ಕರ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಇವೆ. ಹಿಡಕಲ್ ಡ್ಯಾಂ ಪೋಗ್ರೇಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರ ಕ್ರಸ್ಸು ಗೇಟ್ ಪೂರೈಸಿಟ್ಟರೆ ಇದ್ದು ಪೂರ್ತಿಯಾದಂತೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್, ಇದೂ ಕೂಡ ಫುಲ್ ಪೂಗಿಸ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಇನ್‌ಕ್ರೂ ಡಿಂಗ್ ನರಗುಂದೆ ಬ್ಯಾಂಚ್ ಲೆಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಇವುಗಳೂ ಕೂಡ ಪೂಗ್ರೇಸ್‌ನಲ್ಲಿವೆ, ಮತ್ತೆ ನಾರಾಯಣಪುರ ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕ್ರಸ್ಸು. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಈ ಮೂರೂ ಕೂಡ ಹೋದವರ್ಷ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಠಿತವಾದದ್ದು ನಿಸ, ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಲಿ ದಂಡೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪೋಗ್ರೇಸ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ಕಬಿನಿ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್, ಹೇಮಾವತಿ, ಕಬಿನಿ ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪೋಗ್ರೇಸ್ ಆಗಿಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಡ್ಯಾಂ ಕೂಡ ಪೋಗ್ರೇಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. — ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆತಂಕ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೇಗೌಡ. — ಸ್ವಾಮಿ, ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಅಭಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ, ಅಥವಾ ವಿಚಾರಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಜನರು ಅಂತಿ ಹೇಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಅವರಿವರ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಬೇಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯು ತ್ತಿದೆ. ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಇದ್ದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. — ಚನಲ್ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಾಲ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಈಗದ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಈ ಕಷ್ಟ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR.— I would like raise a Point of Order. Our Leader was kind enough to abuse : 'You people are also partners in this.' It has gone into the records. You please verify. You are also partners in "ಲಂಚ ಹೂಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ" ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು. ನಮಗೆ ಹಣ ಬಂದ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. — ಈ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೪-೫ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ವರಿಫೈ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಿಸನ್‌ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಿಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರಿಸನ್‌ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥವು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥವು ಇವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. I also thank the Leader of the Opposition for the compliment he gave to the Government regarding the treatment of Political Prisoners during the emergency.

ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರಿಸನ್‌ಸ್ ವೇಜಸ್‌ನ್ನು ನಿರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಈಗ ನಾವು ಆರಂಭಕ್ಕೆ ೩೦ ಪೈಸೆಯಿಂದ ೫೦ ಪೈಸೆ ವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವೇನಸ್‌ನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವೇಜಸ್ ೧ ರೂ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರೊಡನೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಿಸನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—That is also a point which we will look into. ಈಗ ನಾವು ಲೈಫ್ ಇಂಪ್ರಿಸನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿರುವ ಖೈದಿಗಳನ್ನು ಪೆರೋಲ್ ಮೇಲೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು, Release after five years as per the American system. It may be introduced here ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. That is a matter I should like to go into. It might not be appropriate for me to say anything at this moment ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಲೈಫ್ ಇಂಪ್ರಿಸನ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಹೀನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರು ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ರಿಫಾರ್ಮೇಟೀವ್ ಮೆಥಡ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗ ಫಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾಲ್ಕು ಒಪ್ಪಣೆ ಜೈಲ್ ಸಿಸ್ಟಂನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸವಿಸ್ಕರಣೆ ಸಹ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಜೈಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ

ನಾವು ಅವರ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತರೋಣ. ಆದರೆ ಬಹುಭಾಗ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೇಮ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡೋರ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಔಟ್-ಡೋರ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಗೆ ಜಾಗ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ವೇಕೆಷನಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಟಿಂಟರಿ, ಎಎವಿಂಗ್ ಮ್ಯಾಟ್ ಮೇಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲೂ ನಾಯ್ಡು.— ಈಗಿರುವ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಓಂದ ಒಂದು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ೧೦೦-೧೦೨ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ನಗರದ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. I think in my opinion it has to be shifted. ಆ ಸ್ಥಳ ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬೈರೋಡರು ಕೇವಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೀಸಾ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಆದಂಥ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೀಸಾ ಪ್ರಕಾರ ೪೭೩ ವಂತು, ಕಾಫಿಫೋಸಾ ಪ್ರಕಾರ ೧೧೯ ಜನರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧೪,೫೮,೨೬೧ ರೂ. ೨೮ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೋಡ.—ಫೋಲಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಎಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಅವರಿಗೆ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚಿನೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಡಯಟ್‌ನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಎನೇನು ಡಯೆಟ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವಿವರಗಳಿವೆ. I donot like to go into those details. I would say that our standard is much better ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ But that does not mean that more should not be done. ನಾನು ಮಾನ, ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವುದರ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಟ್ಟಿದೆ, ರಿಫಾರ್ಮೇಟಿವ್ ಮೆಡರ್ನ್‌ನ್ನು ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವರ ವೇಷಸ್‌ನ್ನು ಹೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಜೈಲ್ ಗಳಲ್ಲಿ ರೌಡ್-ಸ್ಪೀಕರ್‌ನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ವರ್ಕ್ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಬೈದಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಗಜೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಈಗ ಜೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಂಚಾಯತ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಎಂದೂ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಫಾರಮ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮಾಡಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ ದೇವೇಗೌಡ.— ನಾನು ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ದಿವಂಗತ ಸ್ನೇಹಲತಾ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ತನ್ನಾ ಜೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆದ ಶ್ರೀ ಚಮಲಾನಯ್ಯರೂ ಚಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಒಡಾಡಲು ತಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆರೋಪಣೆ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಪ್ರೇಟಿಕ್ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಇವರ ಹಾಗೂ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಫರ್ರಾಂಡಿಸ್ ಅವರ ಕೇಸನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ರಿಫರ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸೆಂಟೋಷ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಹಾಗೂ ಪಾ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ನಾನೂ ಸಹ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹೊರಗಡೆ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಅವರನ್ನು ಅವರ ವಂಶಸ್ಥಿಗೆ ಆಫಾತವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇಡಲಾಗಿತ್ತು.

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಡೆಡು:ಕೊಂಡರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರ ವೆನಸ್ಸಿನ ವೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಅಫೇರವಾಯಿತು. ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. So far as other treatments whether it is medical or whether it is food, diet etc., I would say that they have taken utmost care. This is according to my own information because I was a co-detenu there. I know it. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬರೆಯುವುದು ಬೇಡ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳ ವೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಾರ್ಡನ್‌ಗಳು ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಕೆಲವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾನೇನು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಂ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜೈಲ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅದ ಶ್ರೀ ಚಮರಾನಾಯಕರ ನಡೆತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಾಪೋಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಹ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲಾದರೂ ಸಹ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಾ ಬರೆಯುವುದು ತಪ್ಪುತ್ವದಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. Last time I read an extract from the diary of Late Mis. Readdy. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. I am very happy about it. ಈ ರೀತಿ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ನಾವು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಜನಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟವರಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರ ವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಲಾಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಂದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿಯ ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಆರೋಪಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪೊಲೀಸ್ ಜೈಲರ್ಸ್ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದರು, ಈಗ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಯಾವರೂ ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಈಗ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.— ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ತಾವು ಎಲ್ಲ ರನ್ನಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಅಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ನಡೆದ ತಕ್ಷಣವೇ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು ಎಂಬ ನಾನು ಹೇಳಿದಂ.

ಃಖತ್ರಿ ಇವರ ದೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಮಾರನೇ ದಿವಸವೇ ಎ.ಜಿ.ಪಿ. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನೋಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಆಯಿತು.

11-30 A.M.

ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲನೇ ಒಂದು ಮಾತು ಕ್ರೈಮ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಾವು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಟಿಂಯ್ ಪೀನರ್‌ಕೋಡ್ ಕೇಸ್ 1975ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 1424 ಇತ್ತು, 1976 ರಲ್ಲಿ 23,591 ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಡರ್ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೋದಮರ್ಪಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಡಕಾಯಿತಿ, ರಾಬರಿ, ಎಟ್. ಬಿ. ಥೆಫ್ಟ್ ಮತ್ತು ಥೆಫ್ಟ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಎಚ್.ಬಿ.ಫೆಫ್ ಹೋದ ವರ್ಷ 8983 ಇತ್ತು ಈ ವರ್ಷ 8,207 ಆಗಿದೆ. ಫೆಫ್ 1975ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 15,183 ಮತ್ತು 1976 ರಲ್ಲಿ 14,661 ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಕಿಡ್ನಿಂಗ್ ಆಬ್ಡಕ್ಷನ್ 1975 ರಲ್ಲಿ 181 ಕೇಸುಗಳು ಇದ್ದವು. 1976 ರಲ್ಲಿ 169 ಕೇಸುಗಳು ಆಗಿವೆ. ಬೇಟಿಂಗ್ ಕಳೆದ ಸಾರಿ 938 ಕೇಸುಗಳಾಗಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಎಂದರೆ 1976ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 1,128 ಆಗಿವೆ. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ 789 ಇತ್ತು 1976 ರಲ್ಲಿ 898 ಕೇಸುಗಳು ಆಗಿವೆ. ಕೌಂಟರ್‌ಫೇಟಿಂಗ್ ಆಫ್ ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ನೋಟ್ಸ್ 1975ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 14 ಕೇಸುಗಳು ಇದ್ದವು. 1976 ರಲ್ಲಿ 101 ಆಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ — ಐ. ಪಿ. ಸಿ. ಕೇಸುಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಯಲ್ಟಿ ಏನೇನೋ ಕ್ರೈಮ್ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಡಿವಿಜನಲ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ವ. ತ್ರೆ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಬೃಟಾಲಿಯನ್ ಇನ್‌ಕ್ರೀಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಬಹುಶಃ 56 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನಾವು ಸುಮಾರು 56 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪೊಲೀಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 2½ ರೂಪಾಯಿ ವಾಟರ್ ಚಾರ್ಜ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಲಂಪ್‌ಸಮ್ ಆಗಿ 100-150 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಾಟರ್ ಚಾರ್ಜ್ ಅನ್ನು ಪೊಲೀಸರಿನವರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—The following are the details about the cases :

Cases convicted	—	48
Cases pending trial	...	259
Cases acqui ted	---	100
Cases under investigation	...	177
Cases undetected	---	44
'ases abated	...	40
False cases	...	40

ಇದು 1976 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

There was one reference to the death of one D'Souza, of Mangalore. The complaint was that it was not detected. It was referred to the C.O.D. They have given a report stating that it was not a death by murder. Medical report revealed that it was a suicide by drowning.

Then interference by legislators regarding posting. I will be able to give very very satisfactory reply to that point without reference to anybody. This has taken place from all section of the House. I don't say all people; but there are many people who never talk about it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಡೆಯವರು ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಆವಾದನೆಗಳು ಇವೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ. ಈಗ ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದು ಚೌಡರಡ್ಡಿಯವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದಂತಹ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಕೆಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಶಾಸಕರು ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೋ ಅವರು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ I hope the Chief Minister will also agree with me and will not yield to such pressures.

SRI D. DEVARAJ URS.—I fully agree and endorse the suggestion made by the Leader of the Opposition. I respectfully submit Madam Speaker, that there are instances where even the officers are instigated by others. I agree that we should fully weigh the pros and cons of the complaint and the opinion given by different sections before either transferring or taking any action on that issue. I can assure this House that whenever such ticklish matter comes before me, unless I myself are convinced I am not going to take any action. I also never allowed to be swayed or influenced by anybody just because they happen to be my party men etc., To the best of my ability I refrain from being influenced merely on the score that 'A' belongs to my party and 'B' belongs to some other party. About the case on hand to which Sri Deve Gowda referred there are two opinions for and against because there are factions not only on individual lines but also on party lines. That is why I am taking all this into consideration before I proceed to do anything. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಸುಧೃವಾದವನು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಕೆಲವರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ಶಾಸಕರು ಬಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳುವುದೇನೂ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಕೆಲವು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳು ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು ಇದೆ. ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ವಾಗಿ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಏನು ಎಂದು ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೆ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಬರಬೇಕು ಆ ಮುಖಾಂತರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಅದನ್ನು ಶಾಸಕರು ಒಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರ ಸಾಧಕಬಾಧಕಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೇ ವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ, ಯಾವುದನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರಿಮೇಯರ್, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಎತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಎಂಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಗತಿ ಹೇಗೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಎರಡು ವರುಷ

ದೊಳಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದು ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನರು ದೂರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಫೈವೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಾನ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಫೋಸ್ತು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಲೋಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿ. ತಮಗೆ ಅಂಥವರು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹಾಕೋಣ? ತಾವು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಪುನಃ ಅದೇ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವೈರ್‌ಲೆಸ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲೇ ರಿಟೇನ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಬಂದರೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಟಪನ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿ ನೀವು ನನಗೆ ಪ್ರೆ ವೇಟ್ ಆಗಿ ವರದಿ ಕೊಡಿ, ಅಫೀಸಿಯಲ್ ಆಗಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಏದು ಕೇಸುಗಳು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೯ ಕೇಸ್‌ಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಾವು ಸಿ.ಓ.ಡಿ.ಗೆ ಅದನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನೀವು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲೋ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ಸರ್ಪೋರ್ಟರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಯಾರೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದೇರೀತಿ ಬೇರೆಯವರೂ ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೆಸಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನೀವು ಒಂದು ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿವರೀತ ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಇದೆ, ಅವರವರಲ್ಲೇ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂತಹ ವಿಚಾರ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ, ಬೇರೆಯವರೂ ನಿಮ್ಮದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಜಯರಾಜ್ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಪೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದರೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಗುಂಪಿನವರು ಗುಂಡಾಗಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿನವರ ಮೇಲೆ ಸೂಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಆ ರೀತಿ ಪೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಪೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಭೀತಿ ಇದೆ ಅವರಿಗೆ ಪೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

I will take action accordingly. Some times right or wrong we also take sides and try to help them. That is the whole trouble. Law cannot be allowed to be taken into the hands of people merely because I do not like a man or I have hatred. I hope he will agree with me on this point. ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಫೋಲೀಸರಿಗೆ ವೆನೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ 23 ಪರ್ಟ್ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಈಗ 33 ಪರ್ಟ್‌ಗೆ ಏರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ವಂಶಗಳನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಕೊಡಲು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ವಂಶಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಲ್ಲಾ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನೀವು ಇನ್ನೂ ಯಾವಕರೂ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ, ಆಗ ನೀವು ನಮಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾರ ನಡೆಸಿ, ಆದರೆ ನೀವು ಪದೇ ಪದೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪದೇ ಪದೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ, ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೆಲವರು ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ನಾನು ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಕಡೆಗೇ ಕೂಳಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಡೆಲ್ಟೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಾನೇ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರವರು ವೇರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಕೇಳುತ್ತದೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾರ ಯಾರ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದೊ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಏನು ಪ್ರಲೋಭನೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಅವರ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಮುಗಿದಂ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇನ್ನು ಫೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಸ್.ಐ.ರವರು ಹೆಲ್ಪ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. But there is an improvement because the recruits are

all graduates. ಗ್ರಾಡ್ವಾಯೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನೇ ರೆಕ್ರೂಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಿಂದ ಅದು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಬಲ್ ಆಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಬಲ್ ಆಗಿ ಕೆಲವರು ಎಸ್. ಐ. ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂದ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು ಅದು ಈಗಿನ ಕಾಲದವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಆದ್ದಕ್ಕೂ ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ, ವಿವೇಕ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಐ.ರವರಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. I hope in course of time things will improve. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮನೋಭಾವನೆ, ವರ್ತನೆಗಳು ಬೇಗನೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Whether he is an officer or a non official.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಪ್ಲಿಂಗ್, ಬ್ರಾಥರ್ ಹೌಸ್‌ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, action is being taken against such things and raids are conducted 315 cases are booked, in 66 cases raids were conducted for the offence of gambling. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಈ ಬ್ರಾಥರ್‌ಹೌಸ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾರು ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಹಣವಂತರೇ, ದುಡ್ಡಿರುವವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್ಸು ಬ್ರಾಥರ್ ಹೌಸ್‌ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡವರು, ದುಡ್ಡಿರುವವರು ಹೋಗಲಿ, ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಹನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ನನಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೋದರೂ ಹೋಗಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮುಖವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಹನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಪೊಲೀಸರು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಶಾಲೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬುಕ್ ಮಾಡಿರುವುದು, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ಏನೋ ನನಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಈ ಗ್ಯಾಂಪ್ಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಥರ್ ಹೌಸ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್‌ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲೀಗಲ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. It is found to be not correct. The Commissioner found that there is no such arrest or threatened arrest. It is not correct.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ನಾಯ್ಕರವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರೀ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. In 1971 policemen drawing a basic pay of Rs. 140 were exempted for paying water charges. Subsequently, Rs. 2.50 was charged. ASIs and below were getting free supply. In 1977 water charges are collected from those who are in occupation of rent-free quarters in Bangalore City for period from 1-1-1970 onwards. Hence this high rate of collection. I think, in other words, the hon'ble member wants Government to show some concession to the constables.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರವರಂ ಎಸ್.ಪಿ.ಯವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಒರಟಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, I would appeal to the members in turn also to show minimum courtesy to the officers. At least they deserve our consideration. I think he is a very good Officer.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಂಥವರು ಭೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

12 NOON

SRI D. DEVARAJ URS.—Then the other criticism was about Civil rights enforcement cell. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ನಾನು ಎರಡು ಪತ್ರ ಬರೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ.

I have written to the Chief Minister about how the Police have failed to give protection to a harijan woman. I have written an article in the paper also about two months back. I have yet to receive a reply.

SRI D. DEVARAJ URS.—I request the hon. member to give me the particulars of that case. Nevertheless it has been started recently, and there are about 592 cases so far dealt with in the year 1976. We will ask the cell to be more vigilant.

ಮಂತ್ರಿ ಲಾ ಅಂಡ್ ಅಡರ್ಸ್ ಪೊಲೀಷನ್ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಗಳಗಳಾಗಲೀ, ರೈಡಿಂಗ್ ಆಗಲೀ ಇನ್ನುವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಜ್‌ಟೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಆಗಿದ್ದರೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಈವನ್ ಲೇಬರ್ ಎಂಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ನೆಮ್ಮದಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪೊಲೀಸರೂ ಕೂಡ ಲಾ ಅಂಡ್ ಅಡರ್ಸ್ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ದೇಶದ ಅದೃಷ್ಟದಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಇಲಾಖೆ ಎನು ಅಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ತಪ್ಪುಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ನೀವು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ನೀವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು, ಈ ಸಾರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಹೀಗೆ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಫ್ರೆಂಡ್‌ಶಿಪ್ ಸೆಲ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಮೊನ್ನೆ ಲೋಕಸಭಾ ಚಿನ್ತಾವೇಶಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮಾಂಕರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ

ವಿಧವಾದಂಥ ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳು, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟರ್ಸ್, ರಿಚ್ ಪೀಪಲ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಹೊರಟು ಕೋದರು, ಈಗ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ..... —

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ.

ಶ್ರೀ ಶಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುವವರು ನೀವು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಎಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಹೀಗೆ ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲ. ಈಗತಾನೆ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮೇಲೆ ತಾವು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಲು ಸುರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿಹೋಯಿತೇ? ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಹೇಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? —

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವವರು ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರೇ?

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರ ಅವಬ್ರಂಶ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ನಾನು ಸತ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಹೊರಟುಹೋದರು ಎಂದು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನಸವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ವಾತಾವರಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಪ್ಯೂಟ್ರನ್ ಸೆಲ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಈಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಹೆರಾಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ, ಚಕ್ರಬಡ್ತಿ ಯನ್ನೂ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ಯೂಟ್ರನ್ ಸೆಲ್ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದರಲ್ಲೂ ಜಾತೀವಾದ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಪೋಲೀಸರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಶೋಷಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ವ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೭ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇವರು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಯಾವ ವರ್ಗವನ್ನು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೂಲಬೂತವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಹರಿಜನರು ದೇಶದ ಬೆನ್ನ ಮೂಳೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಹರಿಜ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಲೀ, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಲೀ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ, ೨೦ ಅಂಶದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ,

ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಹರಿಜನರು ಹೆದರಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮೊನ್ನೆ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆಗಿರುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನಂತೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತು. ಈ ಮಾತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ ಇವತ್ತು ಆ ಅವನಾದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹರಿಜನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಭಯದಿಂದ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹೀಗೇ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿ, ನಿಜವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ — ಮೊನ್ನೆ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆ ಆದಮೇಲೆ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾಪಕ್ಷ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಜನತಾಪಕ್ಷದವರು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಹಾದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಜನತಾಪಕ್ಷದವರು ಜವಾಬ್ದಾರರೇ, ಬೇರೆಯವರು ಜವಾಬ್ದಾರರೇ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲೇಬೇಕು. ನನಗೆ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕ್ಲೆ ಬಂದಿದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹರಿಜನರನ್ನು ಹರಿಜನರೇ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಹರಿಜನರನ್ನು ಬೇರೆಯವರೂ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಏನೂ ಅಂದರೆ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ಜೇತಪದ್ಧತಿ, ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವರು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದವು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದು ಏನಿತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಾ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಇವತ್ತು ಬಲೋದ್ಧಂಧನದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಬಲೋದ್ಧಂಧನದಿಂದ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ನಡೆದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಡಲಿ. ಇವರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮನು ಲೆಂಡರ್ಸ್, ಇವರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಿ, ನಾನು ಕೂಡ ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೈಕ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಿವುಡೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಪದೇ ಪದೇ ಇಂಥ ಅರೋಪಗಳು ಒರಗುತ್ತಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದ ಜನತೆಗಾಗಲೀ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿರಲಿ, ಸಮಾಜದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಕಿಚ್ಚುಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾನೂನುಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಾಹ್ಯ ಹಚ್ಚುವುದು ಬೇಡ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಜನತಾಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಂದು ಉರಿನಲ್ಲಿ ೧೨-೧೩ ಮನೆಯ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಹಿಂದೂಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಹರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋವೆ ಬಾವಿಯನ್ನೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಚೆಗೆ ೧೨ಮನೆಯ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಒಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ, ಜಾತಿ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಾಡಿಸುವಂತಹ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಸೆಲ್ ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ೨೧೦೦ ಪೆಟಿಷನ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವಿರಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ೫೯೨ ದೂರೂಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿವೆ, ಕೆಲವು ದೂರೂಗಳು ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೇಳಿದ್ದು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹಾಗೂ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಮತ್ತು ಇತರೆಯವರು ಬಹಳ ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗಿಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಒಪ್ಪುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಸರ್ಪೋರ್ಚ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅವರು ಅಂಥ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಒಂದು ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ, ಹರಿಜನರ ವರ್ಗ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗ ಎಂದು. ಅದು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ. ಕೆಲವರು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿರುತ್ತಾರೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳು ಅನೂಜಾನ ವಾಗಿ, ಯೋಗ್ಯಗಾಂತರಗಳಿಂದ ಈ ವರ್ಗವನ್ನು ಅದುಮಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಜರ್ನಲಿಟವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜ. ಆದರೆ, ಈಚೆಗೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರೂಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀರು ತರಹಹಾಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ದೂರೂಗಳು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಜಞಾತಗಳು, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜಮೀನನ್ನು ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ತರೊಂದು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು ನೊಂದಾಗ ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇವೊತ್ತೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದರೂ, ಕಾರಣ ಅಂದರೆ ಅವರ ಭಾಗದ ಹೆಚ್ಚು ಹರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. There may be experience of many

instances where such atrocities were being committed; therefore he might be talking ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ಒಬ್ಬ ಗೇಣಿದಾರ ಅಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಹರಿಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಸಿ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Because of socio economic measure we have taken up ಇವೊತ್ತು ಬಾಂಡ್ ಲೇಬರ್‌ನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೇನು ಹರಿಜನರು ಅಲ್ಲವೇನು ? ಇನ್ನು ಡೆಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ರೂ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ವಿಸ್ ಇನ್‌ವಾಂಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಆದರೂ ಮಂಚಿಯೇ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. I think we want to bring it in this session.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮಂಚಿಯೊಂದಿಗಾಗಿ ತರಬೇಕು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ ಸೆಲ್ಲಿಗೆ ಅದರ ಎಸ್ವಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಾರ್ಜನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಹಡ್‌ನಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ರೀತಿ ಅಟ್ರಾಸಿಟೀಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೊಲೀಸರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆದರೆ ಅವರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟೀಗೇಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅವರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು, ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದೇಶನ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ದೇವೇಗೌಡರು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಂಭೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇವೊತ್ತು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟೀಗೇಟ್ ಆಗಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ನೂರೂ ಕಮಿಷನ್‌ಗಳು ಬರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾಡಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ, ಆಗಬಾರದ್ದು ಆಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕಮಿಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಏನೆಂದರೆ ದಂಬಲ ವರ್ಗದವರು ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಒಬ್ಬರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಆ ಸೆಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಮಾಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ ಸೆಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಎಕ್ಸಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಜಾರ್ಜಸ್ ಕೋಪಿಯಲ್ ಮೆಲ್‌ಫೋರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಡ್‌ನಿಂದ ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. The only point that was mentioned was about the Social Welfare fund being spent for Civil Right Cell. After all the money to be spent is not much. I am prepared to concede that point. We will put some other head and we will see that the Social Welfare Fund is not spent on that.....

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕೆಳವಾಡಿ ಅವರನ್ನು ರೀ ಇನ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಯಾರು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕಾಗದ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಏನು ಆಯಿತು ? ಇವೊತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಆಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ರೀ ಇನ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ, ಅಥವಾ ಬೇಡವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಷ್ಟೇ ತಾನೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಮೇಲು, ಕೀಳು, ಮಗ್ಗುಲ, ಇದರ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಬಂದಾಗ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ. ಇವೊತ್ತು ಬೌದ್ಧರಡ್ಡಿಯವರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರು ಮೇಲು ಜಾತಿಯವರೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಫೀಸರ್ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

12-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. You want to have a jibe at me and if I say anything you do not tolerate. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಫೋಲೀಸ್‌ನವರ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರಂಥವರು ಬಹಳ ಜೊರಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯೇ ಬೇಡವೆಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮಗೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಫೋಲೀಸ್ ಇರಬೇಕು. ಲಾ-ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಇರಬೇಕು, ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಕಳ್ಳರು ಕನ್ನ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಫೋಲೀಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸುಮಾರು ೪೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದನೆಂದು ಆತನನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸದನದ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

SRI D. DEVARAJ URS — Every time I am cautioning not only the district level officers but also State level officers that every time they inspect, they should meet the Police Officers. They are being given instructions and directions from time to time. All these things are going on. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಘಟನೆ ಇದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಆರ್ಬಿಎಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಕೆಲವು ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾನು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. I appeal to the hon. members, whoever it is to verify before making allegation. If they want to make an allegation, they must also be in a position to substantiate. I would appeal even now not indulge in making allegation against individuals. ಅವರೂ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡಿದರು, ಇವರೂ ದಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಆರೋಪ ಹೊರಿಸುತ್ತೀರಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮಿಸ್ಟ್ರೋರವರನ್ನೂ ಆರೋಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೊಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬಿ.ಡಿ.ಎ.ನವರು ಅಸಂಕುಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಕನಾಮಿಕಲಿ ವೀಕ್ನೆಸ್ಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿ.ಡಿ.ಎ.ನವರು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಅಡಚಣೆ ಏನೆಂದರೆ, ಆರ್ಬಿಎಸ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಿಂದೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೀ ಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗ ಇದನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೂ ಎತಕ್ಕೆ ತರಬಾರದೆಂದು ನಾವೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದುವರಿತು ಹೊರಟೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾವೇ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರ್ಮಿಟಿಯಾದ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೂ ನಾವು ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಆಕ್ಟಿವ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಡಿಕ್ಲೇಷನ್‌ನ್ನು ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆ ಯೊಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಕೊಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯೊಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಆ ಆಕ್ಟ್ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನಾವಂತೂ ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಾರದೇ ಇರುವಂತೆ ಕೆಲವು ಜನರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ನನಗಿನ್ನಿತು. ಅವರೂ ಏನೇ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನನಗಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಯಲ್ಲೋ, ಕೋಲಾರದಲ್ಲೋ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ೧೦೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಂಥ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೂಡ್ಡ ಮನೆ ಇದ್ದು ೨ ಸಾವಿರವೋ ೩ ಸಾವಿರವೋ ಅಥವಾ ೪ ಸಾವಿರವೋ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ನಮಗೆ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಾಯವನ್ನು ಈ ಮನೆ ಒಂದರಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಇಷ್ಟು ವರಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳದಂತೆ ಒಂದೆ ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೪ ಆನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ೭೫ ಇರುವಷ್ಟು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಸುಮಾರು ೨೫-೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಒಂದು

ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ೮೦೦೦ ಎಕರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸೈಟುಗಳ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆರ್ಬಿಎನ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಆಕ್ಟ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೋ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Everything is in suspense. Therefore, I am thinking Let not motives be attributed tomorrow.

ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಸೈಟು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸೈಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೈಟ್ ಇಲ್ಲದವರು ಯಾವಾಗ ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂದು ಜಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ನಾವು ಒಂದು ಜೋನ್‌ಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಇಂಥಾ ಕಡೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ವ್ಯಾಲುವೇಷನ್ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

SRI K. PUTTASWAMY.—Is it not possible to amend the Land Acquisition Act and state the principles on which the compensation should be given? For example, if we acquire the agricultural land, is it not open for us to say while valuing the land for purpose of compensation the intrinsic value of agricultural land should be taken into consideration and not its nearness to the urban area and any such thing? It is quite possible after the amendment of the Constitution.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—Regarding Housing Scheme, we have already amended the Land Acquisition Act. There is a Special Act. It is for the rural areas. Therefore, on the same lines, you can bring an Act here relating to the acquisition of land in the urban areas also.

SRI D. DEVARAJ URS —Now I will get it examined. Supposing by an amendment we could do it, I will be very happy to do it. I want to see at any rate that plots are given to the poor. I was mentioning about the impediments that are coming in our way.

SRI M. S. KRISHNAN.—After the amendment of the Constitution, amount ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ —ರೀಸನಬಲ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಒಂದು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ.

SRI D. DEVARAJ URS —Private lay-outs were formed mostly by co-operatives for the benefit of factory workers etc., ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು ನಾಯ್ಡುರವರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದುಡ್ಡನ್ನು ಪೈಪೈಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. I do not know why it has been left out. I will find out.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲಿಂಗ ನಾಯ್ಡು.—ಸಿ. ಐ. ಟಿ. ಬಿ. ಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ Rs. 80 lakhs judicial custody ಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾವ್‌ಮೆನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೋದವರ ಪರ್ 'ಸೀಡ್ ವಾನಿ' ಎಂದು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I am aware of it. We will see how best we could help them.

The Mysore Palace belonging to the former-Maharaja ಎಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಅವರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಹೀಬಾಗಿದ್ದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಭಾಗದ್ದು ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಡೀಡ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ದುರಾದೃಷ್ಟ ನಶಿತ ಹಿಂದಿದ್ದ ಮಹಾಜರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದಮೇಲೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯವರ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಏನೆಂದರೆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊರತು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಹಾರಾಜರು ಕಾಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಡೀಡ್ ಬರೆದದ್ದು. I am a witness to the deed.

SRI D. DEVARAJ URS.—I myself had a talk with him.

SRI K. PUTTASWAMY.—I went to the Palace and I attested the deed. Then the late Highness died.

SRI D. DEVARAJ URS.—That is your experience. Please hear my experience also. It is he who gave the suggestion. According to his suggestion, we made a draft but by then, he died.

SRI K. PUTTASWAMY.—I am only telling about the execution of the deed.

SRI D. DEVARAJ URS.—I know the execution was taken up later on but the registration could not be taken up. That was the whole trouble. The Registrar would not register it. If we had registered it when he was alive, there was no problem. Before doing that, he died. Then, the excise duty, wealth tax etc., come up. So, the registration could not take place and another Senior Maharani also did not attest. In spite of that, we wanted to do it but it was not possible. ಅದಕ್ಕೆ ಈವಾಗ ಎನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೌವರ್ಮೆಂಟ್ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. It is under the complete control and management of the Government ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾಯಿಲೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಮಗದೊಂದು ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ —ಕಡೆಗೆ ಅದರ ಓನರ್‌ಶಿಪ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಹೊರತು ಅವರಿಗೇನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ — ನೀವೇ ಅದರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು, ಸೂಪರ್ವೈಸರ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ. Now you are supervising or looking-after the Palace. I want to know about the title of the property ultimately ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಅದನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ಯಾಲೆಸ್. ಅದರ ಗಾರ್ಡನ್ ಗ್ರೌಂಡ್ಸ್ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಿಲ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕಾಬಿನೇಟ್ ಅಪ್ರೋವಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌವರ್ನಮೆಂಟ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನು ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಬರೆದು ಬರೆದು ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಪ್ಯಾಲೆಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಫ್ರಿಕಾ, ಅದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೇನೇ ಬರಬೇಕು ? ಅದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS — The first point is—whether it is agricultural land or urban land. This point is yet to be decided. It is going on. The second point is, apart from the fact whether it is an agricultural land or urban land a portion will be left over to them including the building. The building does not come to you. We want to acquire the Palace building as well as the land itself.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಎನಿವಿಯೇಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆದರೂ ಸಹ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಎಲ್ಲ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ನಾವು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ಅಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ ? ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಗಲಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ? What can I do ? It is before the concerned authorities. It is yet to be decided. At one stage, they have also said it is a land which is converted ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅವರು ಹೋದರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಡಿ ಹೀಗೆ ಬಂದರೂ ಒಂದೇ ಹಾಗೆ ಬಂದರೂ ಒಂದೇ. In either way, it is bound to come to us—whether it is urban property or not. If they claim it as agricultural land, then also it comes to us. We have sent the Bill and the Bill is yet to be accepted.

ಮುಂದೆ ಅವರು ಏನುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಡಿಂಗನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರಮೇಲೆ ಬಾರ್ಡರ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. First charge is on Government of India by way of wealth tax income tax and so on and so forth. The Second charge is their own debts and other things. ಇದಲ್ಲೂ ಇರುವುದರಿಂದ it is not a simple matter. Government of India officers, ಇನ್‌ಮಾಟ್ಸಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಮತ್ತು ಹೋಮ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಬಂದು ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ತಂದಂತಹ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ you are losing your own case, because in that way you are arguing. ತಾವು ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ,

SRI D. DEVARAJ URS.—I have not said that. ಹಾಗಂತ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು let it cover under the land Reforms. If any landed property is not covered under the Land Reforms, then you can go for special legislations. ಅದನ್ನು ಬೈಪಾರ್ಕೇಟ್ ಮಾಡದೇ, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ you are committing the Government for which it is not liable.

SRI D. DEVARAJ URS.—There is no scope for any kind of apprehension in this case. We have not acted on our whims and fancies and acted on the best advice by legal experts as well as the Government of India Officers.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಎನ್‌ಟೈರ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಲೀಗಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳು ಏನು ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I do not have all of them. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದ್ದರೆ. I will tell you one thing. Kindly go and sit in the Law Department and look into any records if you want and I will request the Law Department for this, and satisfy yourself. ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—Does not matter. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಎಲ್ಲ. The Hon'ble Revenue Minister has placed the statement on the Floor of this House.

SRI D. DEVARAJ URS.—That is why there are so many records for and against the land. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅರ್ಬನ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ for the purpose of paying income tax and other things, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—What is it that your record says?

SRI D. DEVARAJ URS.—My record says both. ಓಬಿರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ರೆವೆನ್ಯೂ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಂ ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ, ಅದಲ್ಲೂ ಕಾಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಲಾಯರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಲಾಯರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಯರ್‌ಗಿರಿ. ಮಾಡುವವರು ಕಕ್ಷಿಗಾರರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾರೋ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಎಂದು ಆದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬೆಂಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸೈಡ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ you are presupposing certain things. Kindly don't do it.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಲೈಟನ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಇದು ಹೇಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. You have asserted as if everything what you have said is correct. It is not so. Kindly hereafterwards atleast don't say like this unless you know in detail on the basis on which you are going on making allegations, this is also not correct.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳಿ.

SRI D. DEVARAJ URS.—There are two tenders one for a Dam that has the Central spillway of masonry and another which says that there need not be a central spillway of masonry. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದು ಫೀಸಿಬಲ್ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಎಕನಾಮಿಕ್‌ಲ್ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವಾಗ ಡಿಸೈನ್ ಪ್ರಕಾರ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಡಿಸೈನ್ ಪ್ರಕಾರ ಏನೇನು ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I cannot disclose all these things. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳೋಣ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯ ಪವರ್ ಇಂಫೋರೇಷನ್ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಗೊಂಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಲೋಯೆಸ್ಸ್ ಟೆಂಡರ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಡಿಸೈನ್ ಚೀಂಜ್ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಟೆಂಡರ್‌ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಡಿಸೈನ್ ಏನು, ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಆಪಾದನೆ ತಪ್ಪು ಎಂದರೆ ಅವರು ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯವಹಾರ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Now he has raised this point. I would like to read the whole thing. That is the best.

“Savehaku Dam is a component of the Chakra Scheme which will supply power to Kudremukh Project. This is estimated to cost about Rs. 7 cores.

On the basis of the investigation data, the Civil Committee decided in August 1975 that a composite dam with central concrete/masonry spillway and earthen flanks could be constructed. The decision was taken that tenders may be called for both the concrete and masonry type central spillway portion of the dam so that the economies of either type could be properly assessed. Accordingly, tenders were called for the central spillway both for the concrete and masonry alternatives. The tenders for the earthen flanks was not called at this time in view of continuing detailed investigations, of the flanks. The following tenders were received from the contractors in October 1976 :

1. M/s. Chinnanachi Muthu Constructions
2. M/s. Subramanyam and Co.,

3. M/s. Naveen Mechanised Construction Company.
4. M/s. Balaji Engineering and Construction works.
5. M/s. Shri Shankaranarayana Construction Company.
6. M/s. Thapar Intrafor Company of India (P) Limited.

When these tenders were under consideration, further field data on the type of foundations at the site and the soils became available and a preliminary exercise indicated that an earth dam with flank spillway might be significantly more economical as compared to the proposal of a composite dam with central Spillway. It was, therefore, decided that tenders may also be called for the proposal of earth dam with flank spillway so that a final view on the type of dam could be taken based on a more exact assessment of the economies of the two proposals.

For the alternative of earth dam with side spillway, the following contractors have quoted :

1. M/s. Continental Constructions, New Delhi.
2. M/s. Gammon India Limited, Bombay.
3. M/s. Shankaranarayana Construction Company, B'lore.
4. M/s. Hindusthan Construction Company, Bombay.
5. M/s. Naveen Mechanised Company, Hubli.
6. M/s. Balaji Engineering and Construction works, B'lore.
7. M/s. Tharsapore and Company, Bombay.

The above offers are still under consideration. Prime facie they revealed that the proposal for an earthen dam with flank spillway will be more economical than the other alternative. The work will be awarded after the Board takes a decision. The difference in cost between two alternatives is of the order of Rs. 3 crores."

Therefore the question before the Power Corporation is feasibility, technical possibility as well as economics. Based on this a decision will be taken. To say that X, Y or Z is responsible is not correct because it is not one man's decision. The Technical Committee or the Civil Engineering Committee consists of three or four people and they are all expert engineers. That also is not final decision because the whole thing comes before the board. Therefore, the board has to take a final decision and before any decision is taken, to presuppose that X, Y or Z has done this or that, I am afraid, is really wrong, and any allegation based on that is not correct.

1-00 P M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮ್ಯಾಸನರಿ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಡ್ಯಾಂ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್ ಡಿಸೈನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಂಡರ್ ಕರೆದಾಗ ರಿ ಜನ ಬಿಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಿಂಡರುಗಳನ್ನು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಸೈನ್ ಫೀಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಐಡಿಯಾ

ಹೊಳೆಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೇರೆ, ನೀವು ಬೇರೆ ರೂಪದಿಂದ ನೋಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಡ್ಯಾಂ, ಮಾಸನರಿ ಡ್ಯಾಂ ಎರಡರ ಡಿಸೈನ್‌ಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಟೆಂಡರ್ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಿಸೈನ್ ಬೇಂಚರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೊಳೆಯಿತು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಡ್ಯಾಂ. ಮಾಸನರಿ ಡ್ಯಾಂಗೆ ಯಾರುಯಾರು ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ಏನೇನು ಡಿಸೈನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಲೋಯಸ್ಪ್ ಟೆಂಡರ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಅರೋಪಣೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಲೋಯಸ್ಪ್ ರೇಟ್ ಇದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಪಣೆ ಯಾವಾಗ ಸಾಬೀತಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ 'ಎ' ಗೆ ಅವನ ಟೆಂಡರ್ ರೇಟ್ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಸೈನ್ ಪ್ರಕಾರ 'ಬಿ'ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಪಣೆ ಸಾಬೀತಾಗಿರುತ್ತದೆ. Now I am concerned with the whole proposition in this way. If A design or B design whichever is comparatively going to cost less I am interested in saving to the coffers of the Government.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇನ್ನೂ ಟೆಂಡರ್ ಓಪನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ? I have stated clearly what is written in the note by the Secretary and the Managing Director who has gone in to this question. ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ನಾವೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಮಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನದೂ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ವೆಂಕ್ಟೊಬ್ಬರದೂ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. Technically we are not competent to overrule.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಓವರ್ ರೂಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಆಪಾದನೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲ. We have come across certain instances in the Public Accounts Committee where the technical Committee's opinion has been turned down by the Major Irrigation Control Board

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಹೇಳುವಾಗ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಓವರ್ ರೂಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಡಿ. It depends upon the technical opinion. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವವರು many of them are technical men.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪಕ್ಷ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವಂಥ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಕಾವಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡು ಡಿಸೈನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಡಿಸೈನ್ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Malafide intention of the technical committee.....

SRI D. DEVARAJ URS —I am not prepared to accept it is a matter of opinion and the hon'ble member can hold his own opinion ; but he cannot prove it and it is baseless. His argument is thoroughly baseless and I cannot accept it.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—Does the Chief Minister mean to say that Devegowda is not interested in saving the coffers ? ನಾನು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವನಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಇದೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಲಪ್ಪೆಡ್ ಇಂಟೆನ್ಷನ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ಬೋರ್ಡಿನವರು ಟರ್ನಡಾನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ when a design is going to end up in savings to the Corporation. I do not really unde stand why I should not consider it.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಲೋಯೆಸ್ಸ್ ರೇಟ್ ಬಂದಿದ್ದರೆ....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಊಹಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನೀವು ತೇಲಾಡಿದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—Why have you not exhausted all the data which was available ?

SRI D. DEVARAJ URS —I am not prepared to enter into an argument.

SRI KAGODU THIMMAPPA —Then his case falls to the ground because of the fact that there is a shady deal in the whole transaction.

SRI D. DEVARAJ URS.—His charge is utterly baseless and it is being done purposely.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—It is based on facts.

SRI D. DEVARAJ URS.—The Hon'ble Member does not know facts.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—After the rates are given by contractors it is a public document.

SRI D. DEVARAJ URS.—Unless it is opened how can I give that ? The Hon'ble Member can look into it when the matter comes up before the Public Accounts Committee.

I know the gentleman who is supplying you the information. That gentleman happens to be in your party now.

HON'BLE MEMBERS.—No, No.

SRI D. DEVARAJ URS.—I will prove it. Sri Rama Rao's brother Sri K. K. Murthy: he is with you now.

Interruptions

SRI KAGODU THIMMAPPA.—I was the first man who said not to admit him. I write to Sri Veerendra Patil in the very beginning not to admit him. If the Chief Minister were to prove that Sri K. K. Murthy supplied information I am prepared to hold his leg.

SRI D. DEVARAJ URS.—Now he is a very good man.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಈ ಸದನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಜರ್ ಇಂಗೇವಸ್ ಕಂಪ್ಲೋಲ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದೂ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಅವರು ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಕಂಪ್ಲೋಲ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಯರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು; ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇಲ್ಲ. ಅದೂ ಏತಕ್ಕೆ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ —ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಬೀತಾದಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಣ ಹೊಡೆದು ಅದನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. It is a fact.

SRI D. DEVARAJ URS.—It is not a fact.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I have given to the Speaker the Income Tax Return filed by the person. I have already given notice to the Deputy Secretary to take up this matter for discussion.

SRI D. DEVARAJ URS.—If it is income tax, it is not with me.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—It is not a question whether it is in your control or not. He has illegally earned money and when the question of filing wealth tax came he made voluntary disclosure.

SRI D. DEVARAJ URS.—As far as my information goes, your charge is not correct.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I am going to stand by my statement. This concerns major irrigation.

SRI D. DEVARAJ URS.—The House is not concerned with that charge. If you want to question it, there is a different forum for it.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—We are concerned with the financial dealings of the Major Irrigation Board.

SRI D. DEVARAJ URS.—We are also concerned with the technical expert opinion to be taken. That is why I said that we have taken him after obtaining a certificate from the Income Tax Department. It is not that we removed him. I want to state facts as I know and

you cannot prevent me for that. The facts of the case are these. When the Government made him a Member of the Committee for some time he worked. Subsequently the Income Tax Department raided his house as a result of which a case was going on. At that time he himself volunteered to resign from the post he was holding. The Government accepted it. Afterwards when the case was cleared and when the Government came to know the whole case was cleared we took him to the committee because he is one of the best engineers in Karnataka that we have. That is way we have taken and technically he is one of the most competent irrigation engineers.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈಗಿನ ಟ್ರಸ್ಟಿಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವ ಮೊದಲು ವಾಲಂಟಿಯಾಗಿ ಡಿಸ್‌ಕ್ಲೋಸರ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ? ಈಗ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗೂ ನಮಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಯರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಆಪಾದನೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆರ್ಡರ್ ಕಾಪಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಳೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನಘಂದರಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ-ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಾಗ ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಸರಿ ಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮಂಚೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆರ್ಡರ್ ಕಾಪಿ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವೇ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಹುದೇ ? ಇವರೆಲ್ಲಾ ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಕೈಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ದೋಚಿಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಅವರು ದಸರಾ ಸಮಿತಿಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದಸರಾ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ನಾನು ಯಾವ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕು ? ನಾನು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ. ಕೇಳುವುದಕ್ಕೇನೂ ನಿಯಮವಿಲ್ಲವೇ ?

SRI KAGODU THIMMAPPA.—In the House the hon. member promised to place the audited accounts of the Dasara Committee ?

SRI AZEER SAIT.—The Hon. Member must remember that at that time I was the Minister, and the person now occupying that Chair must reply.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.— ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಈಗ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಕುರ್ಚಿ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಕುರ್ಚಿ ಅಲ್ಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ದೇವೇಗೌಡರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಾವೆ ಹೊಕ್ಕಲು ಜಲಾಶಯದ ನಿರ್ವಾಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಡೀಸೈನ್‌ನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಬೇರೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಮೂರೂ ವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಹೊರತು ಯಾವ ನಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ಅಂದಾಜು ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಯಾರೇ ಇರಲಿ. ಯಾರೇ ಬಿಡಲಿ, ನಮಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಡಿಸೈನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

SRI H. D. DEVE GOWDA —I take this opportunity to compliment the officer who gave the design. I am happy by this design, lot of money is saved to the Government. He is only an ordinary Secretary who retired recently.

SRI D. DEVARAJ URS.—I must inform the House that technical men are equally responsible for giving this design. I am saying this with reference to records and evidence. I must compliment the Technical Committee. The allegations made in this connection are not correct.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—The Hon'ble Chief Minister is capable enough to defend such people.

SRI D. DEVARAJ URS.—The hon. the Leader of the Opposition is capable enough to charge anybody and everybody whether there is base or no base.

SRI H. D. DEVE GOWDA —Whatever statement I have made I am going to stand by it.

SRI D. DEVARAJ URS.— I stand by whatever I have said ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಈವಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆತುರ ? ಚಾರ್ಜಸ್, ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಕಮಿಷನ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ? ಅಲ್ಲಿ ವೈನಲ್ಟೆಜ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ? If it is going to be a savings to the tune of crores of rupees to the Corporation, we have to accept it. Madam Speaker, last time also the same allegation was made. The hon. leader of the Opposition had brought a photostat copy. I got it verified through the Police; it is not a correct copy.

SRI H.D. DEVE GOWDA.—He is a contractor right from the beginning. A statement was also made in this connection to my starred question.

SRI D. DEVARAJ URS.—He is no more contractor. ನಿಮಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಚಪಲ್ಪ ಬಂದಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೊಡಿಸೋಣ.....ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER.—The question is :—

“That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of Demands for grants, inclusive of the sums granted on account; be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demands Nos. 2, 10, 11, 13, 14, 18, 43, 53 & 54.”

The motion was adopted and the sums were granted.

As ordered by the Chair, the Demands for grants adopted by the House are reproduced below.—

DEMAND NO. 2.—GOVERNOR, MINISTER AND PUBLIC SERVICE COMMISSION

“That a sum not exceeding Rs. 45,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 2 “Governor, Minister and Public Service Commission”.

DEMAND NO. 10.—SECRETARIAT

“That a sum not exceeding Rs. 3,64,53,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 10 “Secretariat.”

DEMAND NO. 11.—DISTRICT ADMINISTRATION

“That a sum not exceeding Rs. 5,11,70,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 11 “District Administration”.

DEMAND No. 13—POLICE AND FIRE SERVICES

“That a sum not exceeding Rs. 25,13,50,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 13 “Police and Fire Services”.

DEMAND No. 14—JAILS

“That a sum not exceeding Rs. 1,77,46,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 14 “Jails”.

DEMAND No. 18—BANGALORE DEVELOPMENT AUTHORITY AND OTHER SERVICES

“That a sum not exceeding Rs. 4,71,18,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 18 “Bangalore Development Authority and Other Services.”

DEMAND No. 43—AREA DEVELOPMENT

“That a sum not exceeding Rs. 6,40,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 43 “Area Development.”

DEMAND No. 53—IRRIGATION, NAVIGATION, DRAINAGE AND FLOOD CONTROL PROJECTS

“That a sum not exceeding Rs. 116,56,95,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 53 “Irrigation, Navigation, Drainage and Flood Control Projects”.

DEMAND NO. 54—POWER PROJECTS

“That a sum not exceeding Rs. 43,28,95 000 inclusive of the sum granted on account be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demand No. 54 “Power Projects”.

MADAM SPEAKER.—The House will now stand adjourned to meet again at 3 p.m.

The House rose at Twenty-five minutes past One of the Clock and re-assembled at Three of the Clock.

(MADAM SPEAKER in the Chair)

STARRED QUESTIONS

(to which Oral Answers were given)

(Libraries in Bangalore Corporation Area

197. SRI K. R. SRINIVASULU NAYUDU (Shantinagar).—Will the Minister for Municipal Administration and Political Pension be pleased to state.—

- (a) the number of libraries opened since 1970 up-to-date;
- (b) whether there is any scheme before the Corporation, to open more libraries;
- (c) the number of divisions in which the libraries have been opened;
- (d) the total financial resources of the Corporation to maintain these libraries. The amount collected by the corporation as library cess during 1974-75, 1975-76 and 1976-77?

SRI D K. NAIKAR (Minister for Municipal Administration and Political Pension).—

(a) The Corporation has not opened any libraries since 1970. The Library Authority has however opened 6 libraries and 38 Service Stations since 1970.

(b) No.

(c) Vide List appended—Annexure.